

Heemkundekring "Sint Achten op Boeckel"

"Godde Mee" (9) slot.

(Publicatie Wanmeule december 2001)

In de vorige aflevering waren we gekomen tot aan het grote pand dat door Piërre Steegs is gebouwd. De voornaam Piërre zal in Boekel wel te deftig geklonken hebben en daarom was hij beter bekend onder de naam Peer. Peer Steegs was van origine Belg en geboren in Ukkel in 1893 en was dus begin twintig toen de eerste wereldoorlog uitbrak. Hij moest natuurlijk onder de wapenen en gedwongen deelnemen aan die vreselijke loopgravenoorlog. Op een dag, toen zijn compagnie in een hopeloze situatie terecht was gekomen, zei de commandant dat ieder maar moest zien om weg te komen, zoiets van "ieder voor zich en God voor ons allen". Ook Peer verruilde de legerschoenen voor zevenmijlslaarzen en wist zeer behendig en snel Nederland te bereiken met maar één doel voor ogen en dat was Boekel. Die plaats kende hij n.l. omdat zijn opa daar handel dreef met ene v.d. Valk in buurtschap de Burgt, een schapenfokker en schapenhandelaar welk beroep opa Steegs in het Belgische ook uitoefende. Hij was eens met zo'n schapentransactie mee geweest, dus niet helemaal onbekend in deze streek en kreeg in Boekel ook nu wederom gastvrij onderdak, deze keer voor meer dan een dag, want Peer bleef in Boekel wonen tot aan zijn dood in 1977. Hij leerde de uit Woensel afkomstige Cato Tummers kennen, trouwde en zij woonden samen achtereenvolgens in de Kreugenstraat schuin tegenover de jongensschool, verhuisde naar de Run en kreeg op 28 Juli 1926 vergunning om in de toenmalige Kerkstraat, nu dus Bergstraat, een burgerwoning te bouwen met winkel en bergplaats op een zeer groot stuk bosgrond. Toevallig werd in dat jaar de oude R.K Kerk afgebroken en maakte Peer gretig gebruik van oude stenen en ander bouw materiaal van dit heiligdom. Zelfs de oude prachtige trap naar het oksaal van de oude Waterstaatskerk werd naar de Bosberg versleept en deed daar dienst om de bovenverdieping te bereiken. Jammer dat ook in dit mooi bepleisterde huis in de jaren zestig, zoals in de meeste kerken in die tijd, de "beeldenstorm" plaats vond en onder het mom van vernieuwing, werd ook hier in huize Steegs door nieuwe jongere bewoners de oude trap vervangen door een modernere.

Voordat we de werkzaamheden van de Steegs belichten, willen we even memoreren dat de vroege voorouders van Piërre, alias Peer, van Nederlandse komaf waren met domicilie in het midden Limburgs bronsgroen eikenhout. Daar kom je deze naam heden ten dage nog veel tegen, maar dan met een extra letter h, dus Steeghs. Daar deze letter door de Vlamingen meestal toch niet hoorbaar wordt uitgesproken, hebben ze die maar gevoeglijk weg gelaten of misschien vonden ze de schrijfwijze wel te moeilijk.

Wij vonden in een grote advertentie in de Udensche Courant van 16 Mei 1923 dat P. Steegs uit Boekel met het telefoonnummer 8, toen al zelfstandig handelaar was in Gras-, Klaver-, Land- en Tuinbouwzaden en daarmee zelfs op Uden-markt stond, recht tegenover de veemarkt.

Kruidenier.

Toen zijn nieuw huis gereed was, werd naar andere bronnen van inkomen gezocht en zo mondde dit uit in een: Kuikenbroederij, Kuikenopfokbedrijf, Zaadhandel, Kolenhandel, Maalderij en een Kruidenierswinkel. Daarbij had Steegs sr. ook nog tijd voor de al eerder genoemde Boekelse voetbalclub en pakte op zondagen ook nog zijn B.S.A.-motor om elders als scheidsrechter een voetbalwedstrijd in goede banen te leiden..

Achter het pand van Steegs stonden onder bomen en ander groen diverse grote kippenkooien, nodig voor de kip en het ei, de broed en het kuiken. Weer verder de bossen in was een grote kuil gegraven waarin regelmatig de niet uitgekomen eieren werden gegooid, wat op hete dagen een behoorlijke stank veroorzaakte en niet zelden zag men dan toch nog her en der een kuikentje uit een ei kruipen.

Weer iets verder torende de bekende houten uitkijktoren hoog boven alle dennenbomen uit. De kippenkooien bleken in de oorlogsjaren ook geschikt om hier en daar als schuilplaats te dienen voor onderduikers, want geen Duitser zou het in zijn hoofd halen om onder een hoort in het kippenhok te gaan zoeken.

Maar op een keer ging het toch bijna fout. Kippen hebben op vroege winteravond licht nodig om langere tijd het voer te kunnen vinden om op hun beurt dan weer meer eieren te kunnen produceren. Dus het licht ging aan en alle ramen van de kippenkooien werden goed verduisterd, want dat was wet, verordonneerd door de bezetter. Bij 1 kooi scheen blijkbaar enig licht naar buiten, wat gezien werd door Duitse soldaten. Zij sloegen in de avond op de achterdeur, deden deze woest open en stonden met helm op en het geweer in de hand voor moeder Steegs en zoon Piet. Deze schrokken en hoorden het geblaf aan, denkende dat ze de schuilplaats ontdekt hadden, maar gelukkig hadden ze van buitenaf het licht gezien en de kooi niet verder betreden.

Hadden ze dat wel gedaan dan was de ramp bij ontdekking niet te overzien geweest, want op dat moment lagen er verscheidene onderduikers te slapen.

Clandestien slachten.

Het gezin Steegs had in de oorlog genoeg te eten met een kruidenierswinkel aan huis, regelmatig een mals kippetje en 'n ei hoorde er natuurlijk bij. Maar aan een lekker varkenslapje was moeilijker aan te komen en in een gezin van een man of tien met opgroeiende kinderen, moest veel eten zijn. Pa Steegs had daar iets op gevonden. Hij liet bij Frans Dapperen in den "Plattenekker" stiekem een varken vetmesten. Het voer werd door Steegs gebracht, want dat had hij in overvloed en als knorremans groot en dik was, werd het gekeeld en de helft ging naar beide partijen. Maar die ene helft moest dan nog wel

getransporteerd worden naar de Kerkstraat. Het was allemaal gepland op een vroege zondagmorgen want dan waren er minder controleurs actief. Maar of het kwam dat het de dag des Heren was waarop niet gewerkt mocht worden of iets anders, feit was dat alles mis liep. De amateurslager stak niet goed, het varken krijste, paniek, nog maar eens steken tot het mes afbrak. Veel bloed en lawaai, zo erg dat men besloot dit te smoren met een voorhamer die nog gehaald moest worden bij Fons de Smid. Zo gezegd zo gedaan en uiteindelijk was de vilpartij ten einde. Maar dit alles had wel de nodige extra tijd gekost. Een onderduiker bij Steegs moest het halve varken onder de Hoogmis met de kruiwagen gaan halen en stond al een half uur ongeduldig te wachten. Eindelijk kon hij de helft meekrijgen, zak erover en in galop richting patronaat, dan scherp links weer richting Gemert om na honderd meter bij Steegs aan te komen. Wat hij niet wist was, dat de Hoogmis intussen uit was en de kerkgangers huiswaarts keerden. Toen hij die zag, raakte hij helemaal in paniek en nam de scherpe bocht te scherp met het gevolg dat de kruier languit naast het varken in de Kerkstraat lag, te kijk voor iedereen. Gelukkig was dit op het laatst van de oorlog en velen ontdoken vele wetten die waren uitgevaardigd en men hield elkaar de hand boven het hoofd.

Eveneens een vermeldenswaardig feit van de familie Steegs is, dat pa Steegs twee zakken rijst in het begin van de oorlog veilig stelde en voor zijn gezin hield en daar de hele oorlog nog plezier van had. Ook groene zeep had hij zoveel achtergehouden en niet verkocht; zoveel zelfs hij na de oorlog nog twee vaatjes over had. Toen de geallieerden de scholen in Boekel bezet hielden, werd op vele plaatsen les gegeven aan de lagere schooljeugd, b.v. in een timmerwerkplaats, het koetshuis van de pastorie en in andere noodlokalen, zo ook in een kippenhok van de familie Steegs.

Aan de zuidzijde van dit grote winkelpand is veel later een opslagplaats verbouwd tot woonhuis, waar zoon Jan nog woont (huisnr. 22) en weer verder zuidwaarts woont in een vrijstaand, geheel onderkelderd pand, zoon Piet. In dit pand (huisnr.24) begon Leo Steegs (Peer Zn.) een groentenbedrijf met een voortreffelijke koele opslagmogelijkheid in voornoemde kelder.

Daarna begon Harrie Maas hier een frietzaak, die op zijn beurt weer naar Kerkstraat Noord vertrok.

Droevig voorval.

Het volgende pand (huisnr. 26) met z.g. Franse kap waar op dit moment Willy en Tiny van Lanen-Jansen wonen, werd gebouwd zo rond het jaar 1930 door de aannemers de Gebr. Reijbroek, in opdracht van Marinus van der Ven, beter bekend onder de naam Marinus van Hasse. Marinus was getrouwd met Helena Verwijst, afkomstig uit Schaijk en samen dreven zij daar een stoffenhandel, waarbij Marinus met de fiets de boeren langs ging en Lena probeerde thuis 'n paar el stof te slijten.

Een droevig voorval deed zich in dit pand voor toen eind jaren veertig Tilly Verwijst, een zus van Lena, daar op vakantie was met haar vriend Antoon Schuurmans uit Oss. Zij logeerden in een bijgebouw waar bij het zetten van koffie op een petroleum kachel iets vreselijk is mis gegaan. Er ontstond een kortstondige felle brand waarbij beiden betrokken waren. De vriend van Tilly wist zich te redden door in de waterput te springen waar hij nog net zijn hoofd boven water kon houden, maar Tilly rende al brandend de straat op waar Peer Steegs haar een deken omsloeg en bij Hanne Bongers binnenbracht, die tenslotte als vroedvrouw iets meer wist van medische zaken. De hulp mocht echter niet baten en Tilly is die zelfde dag op 22 jarige leeftijd overleden. Voor Marinus en Lena was dit een gebeurtenis die hen hun verdere leven steeds is bijgebleven.

Toen de kinderen groter werden, ging zoon Antoon over tot het houden van postduiven, zoals ook de buurman Piet Steegs deed. Toen op een zondagmorgen zowel Piet Steegs als Antoon van der Ven ieder hun duiven stonden op te wachten, zag Piet Steegs dat zijn buurman al een duif binnen had, tenminste die reed op zijn fiets vliegensvlug richting centrum, waar de enige duivenklok stond die de duivenclub rijk was en waarin de ring zo snel mogelijk moest worden gedeponereerd. Maar na honderd meter hard trappen stopte Toon, draaide de fiets en reed weer naar huis. Wat was er gebeurd? Hij had de duivenring in zijn mond bewaard en ter hoogte van het patronaat ingeslikt, dus weg ring! Naar een eventuele prijs kon hij natuurlijk ook fluite!

Tussen het huis van Marinus en Lena en het later danig verbouwde café, woonhuis annex timmerwerkplaats van de fam. Joh. Althuizen, was een lege plek met alleen een loods en opslagruimte voor aannemer Michael Althuizen, die daar schuin tegenover woonde. Op deze plek staat nu het huis van Henk van de Rijt (huisnr. 28) en weer verderop bouwde Harrie Althuizen een burgerhuis voor zich zelf en zijn zus Tooi. (huisnr. 30) Later, toen Harrie zijn meubelzaak voortzette waar nu Albert Heijn gevestigd is, woonden op nummer dertig ook nog wachtmeester van de Poel en Toon van de Berg, verzekeringsagent en autorijschoolhouder.

Zonder beroep

Eén anekdote die we van Jan Steegs hoorden over wachtmeester van de Poel, willen we U niet onthouden. Jan fietste zonder voor- en achterlicht over de Erpseweg richting Boekel, toen plots een politieagent achter een boom uitkwam en Jan staande hield. Het was wachtmeester van de Poel die een proces verbaal opmaakte, maar als buurtgenoot werd alleen het hebben van geen voorlicht genoteerd en werd het rijden zonder achterlicht door de vingers gezien. Naam?.....Johannes Steeg. Beroep?....geen, zei Jan voor de grap. "Geen beroep," riep van de Poel uit, dat is ook niet veel!! Nog altijd meer dan politieagent, zei Jan en prompt was alle clementie verdwenen en werd er alsnog proces verbaal opgemaakt voor het rijden zonder voor-èn achterlicht.

We keren even wat terug en steken de weg over naar pand met nummer 15, vergelijkbaar met dat van nummer 11 waar aannemer Michael Althuizen woonde, twee schitterende herenhuisen. In beide huizen woonden dus nazaten van Johannes Althuizen sr., een ondernemer in hart en nieren waar we nog uitvoerig op terugkomen. Jan bewoonde dus pand nr. 11 met zijn vrouw Drieka van Hinthum. Jan was monteur, reed taxi en had een van de eerste benzinepompen van Boekel. Jan was vernuftig en wist in en zelfs tot na de tweede wereldoorlog met behulp van windkracht elektriciteit op te wekken waarmee men accu's kon opladen. Die accu's waren soms nodig voor licht en niet zelden om stiekem naar een niet ingeleverde radio te luisteren die ergens verstopt in een hooiberg anders niet voorzien kon worden van stroom. Dit opladen deed hij met behulp van een windmolentje staande op het hoogst punt van de Bosberg, waar de wieken voor niets draaide en bij Jan de kassa rinkelde.

Van zijn vrouw Drieka weten we dat ze zeer secuur op huis en haard was maar vooral op de tuin, waarin zij veel schoffelde maar vooral harkte en wee hij of zij die over de getrokken streepjes liep of fietste. Daar kan de krantenman over meepraten!.

Brandweer perikelen.

Jan Althuizen had als monteur ook de motorbrandspuit in onderhoud en reed dit gevaarte, hangend achter zijn Ford, naar elke brand in Boekel en Venhorst. Toen eind jaren veertig op buurtschap Den Elzen enkele boerderijen afbrandden, kreeg hij och arm de motorspuit niet aan de praat en iedereen moest toezien hoe het vuur om zich heen greep, een handenwringende Burgemeester Schafrat inclusief. Een oud-brandweerman wist ons te vertellen dat toen er brand was in Venhorst aan de grote baan, Jan toch behoorlijk snel aanwezig was met spuit en al, maar in aller haast de speciale slinger, die nodig was om leven in de motor te krijgen, in de Kerkstraat had laten liggen en spoorwegs terug moest. Jan heeft later nabij de Boekelse molen zijn zaak op grotere schaal voortgezet, trouwde na verlies van zijn eerste vrouw met het latere raadslid Mevr. Fincken, waarna zijn enige dochter Dora met haar man dit bedrijf voortzetten onder de naam van Nulands Autobedrijf. Later woonde op nummer 15 nog lange tijd Klaas Coppens met zijn zus Anna. Momenteel woont er de familie Beekmans- v. Lankveld.

Vodden en oud ijzer.

Blijven we aan de linkerkant van de weg en gaan richting Gemert, dan zien we twee panden die veel op elkaar lijken, n.l. pand 17 en 21, ofschoon het eerste een extra mooi overstekend dak heeft. Deze twee huizen werden bewoond door respectievelijk Jantje van Oorschot met vrouw Sien op nr. 17 en Piet van Boxtel met vrouw Bertha op huisnr. 21.

Ze speelden allebei voor voorloper van de huidige kringloopwinkel, want ze zamelden in de wijde omtrek alles bijeen wat maar geld opbracht, voornamelijk lompen en oude metalen. Met platte wagen, getrokken door een hit, trokken ze de wijde wereld in en kwamen dan thuis met een bonte verzameling aan goederen die boer en burger konden missen, en die dan een paar centen opbrachten. Sien en Bertha deden meestal het woord en volgens hen zat er al die jaren de klad in de opbrengst van al dat spul, maar ze leefden er toch redelijk van. Had ons moeder weer een zak met totten, dan had ze liever met Sien dan met Bertha te doen, want de eerste was nog wat te bepraten. Als de zak gewogen werd, zat er nooit meer in dan voor zo'n cent of 5, maar uiteindelijk werd dan na lang praten soms toch 7 ½ cent betaald.

Jantje van Oorschot werd geboren in Schijndel in 1881 en was van beroep dienstknecht. Hij trouwde op 1 mei 1903 met Francina van der Ven (geb. in Boekel 1882), terwijl Piet van Boxtel oorspronkelijk uit Veghel kwam, waar hij in 1891 werd geboren en van beroep schipper was. Zijn vrouw Bertha werd in Boekel geboren in 1894. De beste tijd hadden zij, toen er vlak na de oorlog veel onbruikbaar oorlogstuig moest worden opgeruimd wat zo omvangrijk was dat er vrachtwagens aan te pas moesten komen. Om het verhaal van deze twee schroot- en tottenboeren te beëindigen, willen we nog kwijt dat Piet van Boxtel met z'n Bertha 50 jaar getrouwd waren en dit op 11 Januari 1964 ook gevierd hebben

Later woonde zoon Martien van Oorschot in de ouderlijk woning (nr. 17) en bouwde de dochter, samen met haar man Helm de Groot er een huis naast. De zoon van Jantje, steevast "t Joong Jantje" genoemd, ging wonen in het vroegere ouderlijk huisje wat iets terug stond en via een zandpad langs Piet van Boxtel te bereiken was. Later werd dit huis nog door de fam. van Alphen bewoond. "t Joong Jantje" bouwde op zijn beurt weer een nieuw huis met huisnummer 23, momenteel bewoond door de fam. A. van Bakel en de enige zoon en dochter van Jantje jr. kwamen daar weer achter wonen, langs de huidige Kievitlaan.

Het kadaverhuisje.

Dan kwam er langs de huidige Bergstraat een heel stuk bos waar in die tijd alleen maar het kadaverhuisje stond, een verzamelplaats voor dode dieren die daar door de destructor werd opgehaald. Dit kadaverhuisje werd in april 1936 aanbesteed en ontworpen door architect E. Heijkants uit Erp en gebouwd door aannemer M. van Lankvelt uit Boekel, voor de prijs van f. 338,-

Veel later verrezen in dit bos riante bungalows en het laatste stuk werd opslagplaats van het leger, wat nu weer op het punt staat te verdwijnen. Even voorbij dit dennenbos stond het eerste huis van de Run, nu Runstraat, met als bewoners Hannes v.d.Elzen bijgenaamd "de Graszak" met zijn vrouw.

Kastelein-Timmerman-Veldwachter.

We keren terug naar de even nummers, dus rechts van de straat komende vanaf richting kerk. Het allerlaatste pand in de Kerkstraat in de periode van vòòr tot zelfs nog lang na de tweede wereldoorlog (momenteel zijn dit vier huizen met de nummers 32, 34, 36 en 38), was het woonhuis en café met de toepasselijke naam "Berg en Dal" en daarbij nog de timmerwerkplaats annex houtzagerij, dit alles van J.Althuizen. Deze werd geboren in Boekel op 2 Dec. 1863 en hij trouwde in 1891 met Catharina(Katje) Dekkers, die ook in Boekel werd geboren en wel in 1865. De vader van Johan was Louis Althuizen en deze werd in 1889 naast veldwachter v.d. Heijden als tweede veldwachter in Boekel benoemt voor een beloning van 200 gulden 's jaars. Zoon Johan oefende dus, evenals zijn vader, naast het vak van timmerman ook nog het vak veldwachter uit en dit tot op zeer hoge leeftijd, althans droeg hij eind jaren dertig nog regelmatig zijn uniform met grote pet en lange sabel. Dat vader Joh. en Zn. Althuizen niet alleen letterlijk regelmatig aan de weg timmerden, getuigen de volgende advertenties en krantenberichten van toen. In 1923 werd in de Bosberg die daar op ongeveer honderd meter achter hun huis lag, door de Burgerwacht van Boekel "*ter gelegenheid van het 25-jarig Regeeringsjubileum van Hare Majesteit onze geëerbiedigde Koningin een Grooten Nationalen Schietwedstrijd georganiseerd*". In het programmaboekje prijkt de volgende advertentie:

**J.Althuizen – Boekel. Café-Vergunning, bij de schietbaan.
Prima Consumptie - Billijke Prijzen.
Ruime gelegenheid tot stalling van Rijwielen, enz.**

Ze gingen ook met de tijd mee, want in de "Oost Brabantsche Courant" van 19 Juli 1924 wordt het volgende over dit bedrijf geschreven: "De heer J. Althuizen gaat zijn zagerij geheel vernieuwen. Ter plaatse waar zijn oude inrichting was, verrijst thans spoedig een geheel moderne zaagmachine, welke eene slede van 8 meter lengte heeft. Het wordt een lintzaag, welke gedreven wordt door zijn thans reeds in gebruik zijnde petroleummotor."

In de Udensche Courant van 28 Juli 1928 valt weer iets opmerkelijks over Boekel te lezen en wederom betrof het deze firma. "*De firma Althuizen en Zn. alhier, weten vanouds ver in den omtrek bekende roem, van huizen, schuren in zijn geheel te verzetten, nog hoog te houden. Zo hebben ze thans weer op de Zandhoek van den expediteur Johan Hoevenaars, een groote schuur van 4 gebinten binnen 10 uur tijds, een heel eind ver verplaatst*". Maar een uiterst triest bericht stond in de Udensche Courant van 10 Okt.1939. Op 9 Okt. n.l. brak er brand uit in een boerderij in de Arendsnest waar Nederlandse militairen ingekwartierd lagen. Joh. Althuizen moest daar als veldwachter natuurlijk ook bij zijn en liep door de bossen richting brand. Hij was op 2

Dec. 1863 geboren en op die bewuste dag in 1939 dus al behoorlijk op leeftijd, maar nog zeer actief. Hoe deze tocht afliep stond in dit bewuste artikel.

“Plotseling sterfgeval. De 75 jarige algemeen geachte heer J.Althuizen, die zijn leven lang een kranig helper is geweest bij voorkomende branden, was ook maandagavond met zijn buurman op weg naar den brand. Onderweg werd hij onwel en overleed kort daarna aan een hartverlamming.” In begin 1939 hebben wij persoonlijk ook nog te maken gehad met de heer Althuizen, maar daarover later meer.

Naoorlogse blunders.

Het cafégedeelte heeft in 1944 nog dienst gedaan als interneringsruimte voor landgenoten, die op verdenking van collaboratie met de Duitsers waren opgepakt. In Nederland werden direct na de bevrijding in totaal ruim honderdduizend mensen geïnterneerd en velen daarvan weten tot op de dag van vandaag niet waarom. Ook in Boekel werden fouten gemaakt, waarvan we een sprekend voorbeeld hebben. Metselaar Z. werkte voor zijn groot gezin op het door de Duitsers aangelegd Volkelse vliegveld en verdiende daar de kost met alle soorten metselwerk, natuurlijk in opdracht van onze bezetter. Maar wie deed dat niet? Elke boer of wie dan ook moest erg genoeg direct of indirect voor de bezetter werken of goederen afstaan zoals melk, boter, vlees, aardappelen, stro en zo kunnen we nog lang doorgaan. Maar de Boekelse ondergrondse en knokploegleden meenden in enkele van hen, potentiële collaborateurs te zien, zo ook in de goed oppassende huisvader Z. Een kleine onderwijzer met een levensgroot geweer en een uit de kluiten gewassen Venhorstse boerenzoon, gingen hem onmiddellijk na de bevrijding in zijn woonhuis ophalen en brachten hem naar de straat. Vele buurtgenoten waren het hier niet mee eens, want Z. was oppassend, werkte hard voor zijn gezin en luisterde zelfs naar uit Engeland uitgezonden nieuwsberichten. Dit deed hij bij zijn buurman, die in diens boerderij een radio had verstopt, wat in de bezettingstijd volstrekt niet was toegestaan. Later bleek dat metselaar Z. voor de goede zaak zelfs alle belangrijke posities van afweergeschut, munitiedepots, radarpost, vliegtuigstalling, verkeerstoren, etc. op het Volkelse vliegveld schetste en deze doorspeelde naar de ondergrondse, dit met gevaar voor eigen leven. Heer Z. werd toch geïnterneerd en zat eind dec.'44 nog in Mill in een interneringskamp, toen een van Boekels knokploegleden (G.v.d.B.) die dienst had genomen bij de geallieerden, met verlof terug kwam. Toen hij hoorde dat ook Z. vast zat, schreef hij onmiddellijk een brief naar de kampleiding en deed een en ander uit de doeken, waarop Z. spoedig in vrijheid werd gesteld. Na zeer lang aanhouden bij de familie Z. hebben wij in Oss bij een dochter van de getroffene, na familieberaad hunnerzijds, een kopie van deze brief gekregen. Direct na de oorlog zijn zo in Boekel enkele zaken mis gelopen, maar dat zal wel te wijten zijn aan de chaotische toestand. Daarover willen wij hier verder geen mening uitspreken.

We keren terug naar de Althuzens, want toen eind jaren veertig en begin jaren vijftig vele dorpsgenoten "de plas" over voeren om elders een nieuw bestaan op te bouwen, werden in dit bedrijf door zoon Harrie Althuizen die toen de scepter zwaaide, vele grote verhuiskisten gemaakt waarvan een mooie foto op blz. 118 in het 2^e fotoboek van Boekel.

Weer later in de tijd n.l. in 1947 werd in de timmerwerkplaats de Landbouwschool gevestigd, nadat deze eerst al onderdak had gevonden in het parochiehuis en later in het pakhuis van slager v.d.Elzen. In 1952 werd een nieuwe landbouwschool gebouwd en kwam het pand Althuizen leeg, terwijl er ook nog even een poppenfabriek in is geweest.

Maar uiteindelijk werd het hele pand verbouwd tot vier woonhuizen.

”Den Bosberg” in al zijn glorie.

We verlaten de verharde weg en gaan vlak achter het woonhuis annex zagerij-timmerwerkplaats en café Althuizen, zo'n 100 meter de bossen in, waar bij een hoge

zandbult of liever gezegd bij de "Boekelse Bosberg" al begin 1900 een schietbaan lag. In een krantenbericht uit 1902 stond het volgende te lezen: "Aanstaande Zondag zal "De Weerbaarheid", gevestigd in Café Althuizen een prijsverschieting houden. Moge het weder gunstig zijn, dan zullen de liefhebbers van het geweer hun hart kunnen ophalen aan dit geweldig feest". Boekel heeft meerdere schietverenigingen gehad, want in andere berichten kwamen we ook nog de naam van "Maintiendrai" tegen.

In 1920 is deze schietbaan, waarvan wij de vergunning en tekeningen van toen nog hebben kunnen achterhalen, geheel vernieuwd. Op deze baan werd met scherpe munitie geschoten.

Zoals al eerder genoemd, organiseerde de "Boekelsche Burgerwacht" in 1923 zelfs een vijfdaagse schietwedstrijd voor zowel Burgerwachten als Landstormafdelingen. De prijzen die toen werden uitgelooft bestonden hoofdzakelijk uit gouden en zilveren medailles, maar ook geldprijzen werden beschikbaar gesteld tot bedragen van zelfs f. 50.00, een heleboel geld voor die tijd. Wij kunnen ons deze schietbaan nog herinneren, want in de Bosberg zelf vonden wij later nog de vele loden kogels van weleer. Snel daalden wij af in de schietkelder om ons te verstoppen of zo maar voor de uitdaging. Bij de bevrijding in 1944 werd deze schietberg zelfs nog door de Engelsen gebruikt. Wij konden toen er in de winter van 44/45 volop sneeuw lag, met eigengemaakte sleden van aaneengebonden jerrycans heerlijk de bosberg afroetsen. Jammer, dat deze boven de

boomtoppen uitstekende bult zand geheel is afgegraven en als ophoogzand her en der is gebruikt.

Lange tijd heeft er in 1944 nog een Duits stuk lichtgeschut gestaan, waarmee de bezetter nog tevergeefs geprobeerd heeft om geallieerde vliegtuigen uit de lucht te schieten, maar door Engelse gevechtsvliegtuigen onklaar werd gemaakt. Als jongens hebben we daar oorlogje mee gespeeld, door snel aan een wiel te draaien waardoor het hele gevaarte rondzwierde en wij in uiterst geconcentreerde verbeelding menige Junker, Stuka of Messerschmidt hebben neergehaald.

"D'r kumt Saai an"

Een tiental meters voor de plaats waar nu de weg "De Bosberg" uitkomt op de Bergstraat, is in de jaren zestig de blokhut van de verkenners(Scouting) verzezen. Voorbij deze weg richting Runstraat was in de oorlogsjaren een open stuk waar in 1930 de buizen werden opgeslagen voor de aan te leggen drinkwaterleiding. In 1930 wijst de raad deze aanleg nog af, want een vooronderzoek of deze aanleg nodig en lonend was, bracht een kostenplaatje met zich mee van 5 cent per inwoner. Dat vonden de vroede vaderen weggegooid geld, maar in 1938 keurt men eindelijk goed dat ook Boekel toetreedt tot de Watermij. Oost-Brabant.

Dat we ooit met veldwachter J.Althuizen te maken hadden memoreerden wij al, iets wat wij ons nog heugen als de dag van gisteren. Op die bewuste open plek langs de verharde weg had men in 1939 stapels buizen liggen, nodig voor de aanleg van de bewuste waterleiding. Daar kon je heerlijk op klauteren, je verstoppen en andere spelletjes doen. Zo ook op een vrije middag waren we daar met vele anderen doende, toen daar plots de met pet en sabel versierde veldwachter aankwam. "Dur kumt Saai an", klonk het luid maar wel te laat. We kregen 'n preek van jewelste, maar wat erger was, hij zou ons de volgende keer verbaliseren. Dit laatste woord kende we niet, maar het kwam op ons over dat we minstens

geradbraakt, gevierendeeld of gekielhaald zouden worden. Nog nooit hebben wij de weg van de Bosberg naar huis zo snel afgelegd, steeds omkijkende of Saais sabel ons misschien toch nog achterna kwam of dat hij ons toch nog in zijn levensgrote pet zou vangen. Vele maanden hebben wij die plek angstvallig gemeden.

In de tweede wereldoorlog werd op die zelfde open plek op bevel van de bezetter door de boeren stro afgeleverd, dat daar werd samengeperst tot stropakken. Deze verdwenen daarna richting Oost. Ondanks bewaking ging deze huizenhoge stroberg toch nog in vlammen op, natuurlijk aangestoken om het stro uit vijandelijke handen te houden. Zij die daar moesten blussen werden door Boekels Boterfabriek gelaafd met "mulk", beter bekend onder de naam karnemelk. Ook op die open plek werd gevoetbald door de in 1929 opgerichte voetbalclub V.V. Racing, die ook nog gebruik maakte van een ander stukje braakliggend terrein in de Molenwijk, rechts van de huidige Volkelseweg.

Gaan we weer verder richting Gemert, dan had je alleen nog een zandpaadje wat nu de naam "Stenderpad" draagt, (afgeleid van grenspaal), verder was het akkerland tot aan de weg naar de Zandhoek toe, waar toen de Kerkstraat ophield.

Daar aangekomen beseffen wij plots dat de aan ons zelf gegeven opdracht ten einde is en wij met weemoed afscheid moeten nemen van deze o zo interessante en belangrijke Boekelse Kerkstraat, toen en nu, een straat waar wij in onze jonge jaren zoveel tijd hebben doorgebracht en ontelbare voetstappen hebben liggen, om maar niet te spreken over al het kattenkwaad dat wij met vele andere Boekelenaren hebben uitgehaald.

Tijdens onze wandelingen hebben wij vele personen gesproken, zijn wij op diverse plaatsen meer dan gastvrij ontvangen en heeft het ons niet ontbroken aan koffie en ander lekkers. Zonder al deze mensen, in en zelfs buiten Boekel, die ons spontaan geholpen hebben, hadden wij niet zoveel feiten op papier kunnen krijgen, feiten die stuk voor stuk waard zijn om opgeschreven- en bewaard te worden.

Als wij echter vooraf geweten hadden dat al deze verhalen zoveel tijd zouden vergen met het raadplegen van archieven en het interviewen van tientallen mensen om zodoende een zinnig verhaal te schrijven dat leesbaar en ook nog geschiedkundig verantwoord moest zijn, hadden wij ons misschien bedacht. Maar achteraf zijn wij blij dat we er aan begonnen zijn en kijken er met plezier op terug. Ook de lezers van al deze verhalen willen wij bedanken dat zij de moeite namen om deze wetenswaardigheden van weleer door te worstelen en zeker voor hun dikwijls zeer spontane reacties.

B e d a n k t.

Bart en Martien van de Ven

Wij gôn er bij " 't Menneke" ene op vatte, Godde Mee ?